

ידע מצמיח תנוף

ברכת הכהנים (במדבר ו כב-כז)

(כב) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (כג) דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל בְּנָיו לֵאמֹר כֹּה תִבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר לָהֶם:

(כד) יְבָרְכֶךָ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ:

(כה) יָאֵר ה' פְּנֵיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנְּךָ:

(כו) יִשָּׂא ה' פְּנֵיו אֵלֶיךָ וְיִשֶּׂם לְךָ שְׁלוֹם:

(כז) וְשָׂמוּ אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנִי אֲבָרְכֶם: ס

קיצור מקור חיים, פרק כב הלכה כג

גדולה ברכת כהנים לישראל, שקצרה היא וכוללת כל הברכות האפשריות. ואף שרבו כמו רבו ביאורים על ברכות אלה, את כולן אפשר לכלול במילים הפשוטות של הברכה. ולמתבונן המעמיק מתגלה כל מלוא העומק שבהן:

"יברכך ה' ", בכל הברכות המפורשות: ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה וגו', ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך וגו' (רצוננו לומר: כל הברכות שבפרשת כי תבוא).

"וישמרך", ישמור נכסיד, ישמור גופך, ישמרך מיצר הרע, ישמרך שלא ישלטו עליך אחרים, ישמרך מן המזיקים, ישמור לך ברית אבותיך, ישמור לך הקץ, ישמור נפשך בשעת מיתה, ישמור נפשך בעולם הבא.

"יאֵר ה' פְּנֵיו אֵלֶיךָ", זה מאור עינים, מאור השכינה, מאור תורה.

"ויחונך", במשאלותיך, כדבר האמור "וּחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם". יתן חנך בעיני הבריות, יחונך בדעת, בבינה ובהשכל, במוסר ובחכמה, ויחונך במתנת חיים.

"ישא ה' פְּנֵיו אֵלֶיךָ" בשעת התפילה (הוא שער "קיבול תפילות"), יעביר כעסו מעליך.

"וישם לך שלום", שלום בכניסתך, שלום ביציאתך, שלום בביתך, שלום עם כל אדם, שלום מלכות בית דוד. וגדול השלום.

ידע מצמיח תנוך

ברכה הכלולה מכל צרכי האדם בכל שלבי החיים בחומר וברוח, לפרט ולכלל האומה. כל כהן יודע לפי הבנתו לחשוב כוונת הברכה, וכל אדם מישראל, מקבל הברכה, מכוון ליבו אל מה שהוא זקוק, גם מה שלא מבואר בפירושים הני"ל, ואף גם מה שהכהן לא חשב, ואף גם זאת אם גם בכלל לא חשב מאומה, כי הלא אין הכהן אלא צינור דרכו עוברת ברכת ה' אל עמו, ואין מתפקיד הצינור לבדוק את תוכן החומר העובר דרכו. די שהעוסק באספקת החומר לצינור בצד זה, והמקבלו בצד השני, שידעו בכך, וכל אדם מכוון בברכה להפיק רצון בוראו ויוצאו, לקבל משפע מקור הברכות הנמצאות בשעת נשיאת כפים בהתאם לצרכיו, וה' יברך את עמו, כנאמר "ואני אברכם".

המברך – ה' או הכהנים? (במדבר רבה יא ב)

בשעה שאמר הקב"ה לאהרן ולבניו כה תברכו וגו' אמרו ישראל לפני הקב"ה: רבון העולמים לכהנים את אומר שיברכו אותנו אין אנו צריכין אלא לברכותיך ולהיותינו מתברכים מפיד, הדא הוא דכתיב השקיפה ממעון קדשך מן השמים וגו'. אמר להם הקב"ה: אע"פ שאמרתי לכהנים שיהיו מברכין אתכם עמהם אני עומד ומברך אתכם, לפיכך הכהנים פורשים את כפיהם לומר שהקב"ה עומד אחרינו, ולכך הוא אומר משגיח מן החלונות מבין כתפותיהם של כהנים מציץ מן החרכים מבין אצבעותיהם של כהנים.

וביחס לברכת אברהם אבינו למדנו (שם):

מה תלמוד לומר והיה ברכה? א"ר אליעזר אמר לו הקב"ה משבראתי עולמי ועד עכשיו הייתי זקוק לברך את בריותי שנא' ויברך אותם א-להים וגו' ואומר ויברך א-להים את נח ואת בניו, אבל מכאן ואילך הרי ברכות מסורות לך... אמר הקב"ה הרי הברכות מסורות לכם, הכהנים יהיו מברכים את בני כשם שאמרתי לאברהם אביהם והיה ברכה לכך נאמר כה תברכו.